

Referat fra møte om kystsoneplan for Nordreisa og Skjervøy kommuner:

Sted: Rådhuset på Skjervøy

Tidspunkt: 28. august 2014, kl 12:00-15:00

Tilstede:

Tom Kiil, fisker Morten Isaksen, fisker Roald Isaksen, fisker Raymond Lennes, fisker Øystein Mikalsen, fisker Jan- Ketil Karlsen, leder Nordreisa Fiskarlag Thor Helge Mikkelsen, fisker Skjervøy Fiskarlag Arnold Jensen, fisker Rune Arild, Mørenot Fishery AS	<u>Kystsoneplanutvalget:</u> Vidar Langeland Geir Sagelv Knut M Pedersen Leif Peder Jørgensen Torgeir Johnsen Harry Kristiansen Andre: Cecilia Rockwell, Fiskarlaget Nord Elina Hakala, Sametinget Stein Arne Rånes (Troms fylkeskommune) Svein Solberg Prosjektleder Kystsoneplanen Hanne Henriksen (Arealplanlegger, Nord-Troms Plankontor) (referent)
--	--

Vidar Langeland (leder for kystsoneplanutvalget) innleder og presenterer prosessen og planen. Viser frem gammelt kart (til første gangs høring) og nytt plankart etter høring.

Diskusjon om Haukøya. A 30 er i mulig i konflikt med rekefelt. Både A29 og A30 har innsigelser fra flere. A29 brukes til snurrevadfiske i dag.

For FFA17 og FFA18 er det opp til forsvaret om det kan benyttes til oppdrett eller ikke. Om forsvaret sier de ikke skal benytte området til sin aktivitet så kan det benyttes til annen bruk som for eksempel akvakultur.

Når det er et FFA område så er det ikke helt enkelt å opprette akvakulturanlegg. Det må søkes, og søknaden skal ut på høring til sektormyndighetene.

Hva er poenget med å ha FFA der da? Kan de ikke tas vekk når det er så vanskelig å få akvakultur til der når de er FFA.

Det er litt enklere å etablere akvakultur når det er FFA og ikke en dispensasjon fra plan.

Hvordan kan man fjerne områder fra planen dersom man finner ut at de er ugunstige etter at planen er vedtatt? Det må gjøres via rullering av planen.

Må jo være enklere å ta ut FFA-områdene og ta inn ev. nye områder som fra planen dispensasjon etterpå.

Ved nye planer så vil det være strengere/vanskeligere å gi dispensasjon. Tidligere har det vært gitt dispensasjon til nye akvakulturområder, men det har ofte skjedd pga. gamle planer. Nå når man har ny plan etter nytt lovverk skal man ikke bare uten videre kunne gi dispensasjon fra vedtatt plan.

Tom Kiil: Man må også ta vare på miljøet i området når man lager plan. Også når man avsetter fiskeområder. Det er bl.a. koraller, gyte og oppvekstområder innenfor de omtalte områdene som er avsatt. Bl.a. var Kvæningen og Lyngen stengt for fiske en periode pga. for stor innblanding av yngel og småfisk.

Svein Solberg: Når det gjelder gyteområder så er ikke området verifisert av Havforskningsinstituttet som gyteområde.

Tom Kiil: Havforskningsinstituttet var der for tidlig ift til når småfisken er der. I tillegg vet man hvordan det går med koraller som lever under og i nærheten av akvakultur. Dette er sendt inn som innspill til prosessen.

Svein Solberg: Når det gjelder koraller, så viser Fiskeridirektoratets kartløsning viser ingen forekomster av koraller i områdene som plankartet omfatter.

Tom Kiil: Fiskerne vet jo om områdene, for der får de ødelagt garnene. Det er gitt innspill om dette i prosessen. Det burde vært forsket på hvordan koraller påvirkes av oppdrett. Hvor langt unna blir bunnen og korallene ned slammet fra anlegget? A 22 og FFA 17 vil påvirke koraller og de går langt inn i rekefelt. Så her vil man kunne se hvordan ting vil utvikle seg dersom akvakultur etableres.

Svein Solberg: A 22 og FFA 17 områdene går ikke inn i områdene inn i rekefelt de er grunnere enn – 200m.

Tom Kiil: Både FFA 18 og 17 har koraller i umiddelbar nærhet. Og sammen med A 22 vil de påvirke yngel i stor grad. Man bør ha info om bl.a. koraller og yngel før man etablerer områder som kan ødelegge dette.

Øystein Mikalsen: A 30 vil også påvirke/ødelegge koraller.

Arnold Jensen: Det ble nevnt at det er sen gyting i områdene. Dette kan tyde på at det er stor innblanding av kysttorsk i området FFA 17-18. Hele veien fra Spåkenes og utover er det gyting fra april til slutten av mai.

I følge Fiskeridirektoratet sin kartløsning er områdene FFA 17-18 ligger på ikke er verifisert som gytefelt fra Havforskningsinstituttet.

Tom Kiil: Vi fiskere vet dette, men når dere velger å ikke tro på den infoen vi kommer med, men heller stoler på Havforskningsinstituttet så føler jeg meg støtt.

Svein Solberg: Man har to typer kompetanse; erfaringsbasert og forskningsbasert. Man skal vektlegge vitenskapelig kunnskap der man har den der. Ellers skal erfaringsbasert kunnskap vektlegges.

Tom Kiil: Men hva når forskningen skjer til feil tid av året. De var for tidlig ute. I august er det bl.a. mye uer som gyter i området.

Stein Arne Rånes: Flerbruksområder. Der det er flerbruksområder med slappere bestemmelser. Der har fylkeskommunen tolket det som at det er åpent for akvakultur og sender søknader om etablering av akvakultur rett ut på høring, men sjekker først med kommunen om det er forstått rett. Et avgrenset flerbruksområde gir en avgrensning på hvilke områder det går an å søke innenfor. Vil være et sterkere vern av de øvrige områdene.

En fisker: Vil være det samme om det er FFA eller ikke vil det kunne søkes om etableringer overalt. Selv om FFA er der vil man jo kunne søke om dispensasjon til akvakultur en annen plass allikevel.

Sametinget: Har fremmet innsigelser til flere områder. Bl.a. pga. at tradisjonelle fiskeplasser ikke er sikret. I tillegg er det ikke sikret at planforslaget ikke ødelegger for tradisjonelt fiske for lokalbefolkningen. Har hatt kontakt med fiskarlagene som ennå ikke har hatt tid til å behandle saken i styrene. Etter at det er gjort tar Sametinget stilling til om lokale interesser er ivaretatt. Deltar derfor på møtet.

Fiskarlaget nord: Har fremmet innsigelse. Sametinget fremmet også deler av de samme innsigelsene. Vi er veldig skeptisk til om grunnlagsdata er gode nok. Er her for å se og snakke med våre medlemmer og hva de mener om nytt forslag. Deretter kommer vi med vårt innspill.

Geir Sagelv: Kan vi ikke gå igjennom alle innsigelsene fra Sametinget for en for å få bedre struktur på diskusjonen. Hvordan skulle vi fått bedre grunnlagsmateriale? Vi har hatt tiltro at vi har fått tak i all grunnlagsdata som finnes for å ta en god beslutning.

Tom Kiil: En ting er forskningsmateriale. Noe annet er erfaringsbasert kunnskap. Det er ikke henta inn. Har planutvalget fått alle innspill?

Svein Solberg: Ja. Over 100 sider.

Når det gjelder det vi har henta inn av data, så er det henta fra ulike databaser. I tillegg er det henta inn data fra forskningen. (Svein Solberg)

Leif Peder Jørgensen: Til det med Fiskeridirektoratet. Det ble det sagt fra Fiskeridirektoratet at man skulle kartlegge. Det er skuffende at det ikke er gjort. Hvorfor ikke?

Svein Solberg: Der det er størst uenighet er om Svein Roger sine fiskefelt. Har sjekka det opp og det er mest uenighet om seinotfelt, og da er det i hovedsak størrelsen.

Cecilia Rockwell: Det datagrunnlaget som er benyttet er fra 2007. For våre medlemmer er det viktig at man benytter oppdatert materiale. Derfor er det ikke mulig for oss å godkjenne planen siden vi ikke har fått være med på å forme virkeligheten.

Vi trenger rom til å manøvrere med not. Bør ikke ha faste anlegg kloss oppi felt der det fiskes med not. For rekefelt og områder for faststående bruk så tilpasser vi oss hverandre.

Vidar Langeland: Vi går over til innsigelsene. Vi starter med A 22.

A22: Området er redusert for å få klaring til fiskeområder. I alle områder skal det være tilgjengelig å fiske rognkjeks mellom anlegg og land.

Man vet jo ikke hvordan rognkjeksken reagerer på slam fra akvakultur. I tillegg er det yngel der.

Svein Solberg: Vet at det er et hysefelt innenfor området. Har innskrenket feltet noe. Har ikke fått inn innspill om at det hysefeltet er viktig.

Feltet ligger i umiddelbar nærhet på FFA 17 og 18. Dersom det etableres akvakultur på A 22 så har det ingen hensikt å etablere forskning i FFA feltene.

Feltet er i umiddelbar nærhet til gyte- og oppvekstområde for hvitfisk. Stengt en periode for reketrålfiske pga. mye yngel i området. Et rent område som kan egne seg til forskning da området er uberørt.

A22 er et område for fiske med line for hyse og kveite, i tillegg til at det er et oppvekstområde for kysttorsk.

Det er sagt at det ikke er kommet inn noe fra Nordreisa fiskarlag. For oss er det fremmed da vi ikke kjenner området. Men vi tviler ikke på de som kjenner området og det sier.

A 22 er det gyting der?

Tom Kiil: Nei, gytingen er på vestersia. Ikke hensiktsmessig å ha oppdrett på A 22 dersom man skal forske i nærområdene. Slam fra anleggene spres utover.

A1: Kystverket ønsker at A1 og FFA 15 gjøres om til FFA. Alternativt må området stå som det er. Innsigelsen går på fiskeområdet som strekker seg innover i området

Svein Solberg: A28: Fiskeridirektoratet har trukket sin innsigelse siden området er redusert litt og A 27 er tatt ut.

A 28 er et meget godt område for sei. Vil ikke anbefale noen å sette not. Det er ikke noe rom til å reie før Skjervøyskjæret.

Området er et yndet område for småbåter og til låssetting bl.a. for makrell. Uansvarlig å sette not vest for Skjervøyskjæret. Nå får vi begynne å fiske makrell. Makrellen følger seien.

Finnes det datagrunnlag for hvor mye fisk det tas ut på de enkelte områdene?

Råfisklaget har noe, men ikke detaljert. På større båter med sporing så kan man se litt hvor stor aktiviteten er. Men ikke for båter under 15 m enda.

Hva med A6 som eksisterer i dag. Vil ikke den være i veien?

Arnold Jensen: Nei. A 28 ligger midt i veien om man setter noe vest for skjæret. Får masse sei akkurat der A 28 ligger.

Leif Peder Jørgensen: Spørsmål. Går det an å justere området slik at man kan få i både pose og sekk?

Arnold Jensen: Kanskje om det trekkes sørvestover til Lauksund-kjæften. Da kommer det noe unna. Men da kommer arealet nært de eksisterende anlegg.

Haukøya:

A29: Arealet har fire innsigelser fra Fylkesmannen i Troms, Fiskeridirektoratet, Sametinget og kystverket med forskjellige begrunnelser. Ligger der siden vi har oppfatta at den ikke har vært i konflikt med dagens fiskerier.

Ift. lakselus så prøver man gjennom bestemmelsene å regulere type avlusningsmiddel som kan benyttes på lokaliteten.

Erfaringsmessig så tror jeg ikke at det kommer oppdrett der. Det er for røff sjø i området. Ser ok ut på kart, men er ikke det i virkeligheten.

Området brukes også til snurrevadfiske.

Det er så mye sjø der at det vil være tøft å drive der.

Perfekt sted på rømming. Kort til elva.

Ikke å anbefale pga. vær og sjø.

Stort sett bare snurrevad som brukes der. Ikke faststående bruk.

Virker som det stort sett på seinot man er uenig om hvor det fiskes. Ellers så stemmer stort sett alle baser og kjent info overens.

A 30: Arealet har innsigelser fra Fylkesmannen i Troms og Sametinget.

Området er innsnevret noe etter tilbakemelding fra rekefiskere. Ca. 20 % av området mot rekefeltet er tatt ut.

Der er det koraller.

Flere som har mista garn der pga. at de har satt seg fast i koraller.

Hvordan påvirker oppdrett rekebestanden i området?

Det finnes noe forskning.

Mange lever 8 måneder i året av rekefiske her. Hva skjer med rekebestandene ved etablering av akvakultur?

Bærekraftighet er todelt. Det ene er kitinhemmere som er en utfordring for reker og andre skalldyr. Akvakulturnæringa garanterer at de ikke skal bruke disse midlene i området om de får etablere seg der. Tror derfor ikke det er en utfordring for reka. Når det kommer til andre næringsalter og hvordan de påvirker reker, så vet vi ikke.

Arnold Jensen: Erfaring sier entydig at rekefisket går ned i nærheten av akvakulturanlegg. Fjorder får så lite reker at det ikke lengre er vits i å taue reker. Måten de avluser på i dag høres hasardiøs ut. Ved

at de trekker presenning rundt anlegget og fyller opp med lusemiddel og deretter tar opp presenning. Skjer det?

Ja, det er en av metodene som brukes til avlusning.

Kjøres en del forskning på lus i dag. Om åtte ti år vil hverdagen være en annen.

Hva er langtidsvirkningene?

Det er ca. 30 rekestrålere i Nord-Troms. Dvs. ca. 60 mann i arbeid bare på båtene. Så kommer andre som jobber med reka i tillegg. Dette må man jo også ta hensyn til.

Svein Solberg: Alle arbeidsplassene er tatt med i planen og hvor mange som jobber med fiskeri.

Tom Kiil: Man har mange arbeidsplasser. Grunnen til at disse båtene er her er at vi kan drive hjemmefiske deler av året. Noe som er viktig. Personlig unngår jeg Rotsundet pga. på grunn av oppdrett. Derfor fisker jeg heller på Lyngen. Kystsoneplanen for Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner er det jeg vil kalle en kystsoneplan. Planforslaget for Nordreisa og Skjervøy kommuner vil jeg kalle en akvakulturplan. Hva med verkstedet i Bakkeby? Er det med? Skal det ikke finnes reint hav.

Det er vel ingen av lokalitetene som er foreslått av oppdrettsnæringa.

Det var en ønskeliste fra akvakulturnæringa.

Skal vi la oss overstyre av akvakulturnæringa eller skal vi ta hensyn til andre? Det er en risikosport av akvakulturnæringa å fortette så mye. Nå kan de skryte av ren fisk og rent hav. Om det blir for mange anlegg vil også de miste kvalitet og ... Kanskje bør akvakulturnæringa ta til takke med de mindre kontroversielle områdene.

Lerøy har skrevet at det har gått så godt her nord og at de ikke har de samme problemene som de lengre sør.

Leif Peder Jørgensen: Kjenner meg ikke helt igjen beskrivelsen av prosessen. Skjønner ikke hva vi kunne ha gjort bedre. Trodde vi hadde gode prosesser og god dialog. Ble derfor overrasket når det kom så mange høringsinnspill. Det kom inn mange ting som jeg trodde var avklart. Når argumenter om verdiskaping og arbeidsplasser kommer, så må vi ta hensyn til dette. Vi ønsker jo også vekst i akvakulturnæringa her. De står også for verdiskaping. Vi politikere må ta hensyn til dette også. Vi politikere ønsker en løsning som er til gode for alle. Skal ikke beskyldes noen for noe. Nofima har forsket på torsk og smak av fisk tatt i nærheten av akvakulturanlegg. Det er en liten smaksforskjell i april, men ikke i resten av året. Vi må ta noen avgjørelser i utvalget og håper vi ...

Oppdrett er kommet for å bli. Nasjonale føringer sier at det skal femdobles. Næringa er ønsket i Nordreisa og Skjervøy. I utgangspunktet var det forslag om ti nye lokaliteter, men er p.d. kuttet ned til seks nye lokaliteter. Når det kommer inn nye lokaliteter som vil ta deler av områder som vil ødelegge fiskesyklusen. Har for eksempel som tatt inn fire av fem seinotfelt i planen, mens det siste er avsatt til akvakultur. Har fått slakteri med 100 arbeidsplasser for laks. Har en terskel å forholde oss til for at det skal være bærekraftig uansett om det er fiskeri og oppdrett. Det er nøkkelen for framtida i næringene.

Knut M Pedersen: Regner med at akvakulturnæringa sine forslag er slik at det skulle bli mest mulig oppdrett for minst mulig penger. Næringa ønsker de mest lettvinde løsningene. De ønsker ikke dyrere anlegg. Bør kanskje være lagt til rette for noen lukka anlegg finansiert av staten.

Nordreisa og Skjervøy er i en unik situasjon. Akvakulturnæringa ønsker å øke kraftig. Kan det ikke settes krav om at det skal være rensing på anleggene i planen? Da er det flere anlegg som kan aksepteres. Mener man bør kunne være villig til å gi flere områder dersom det stilles krav til rensing slik at man slipper unna utslippsproblematikken.

I Danmark har de lukka anlegg der de gjenvinner mye. Bl.a. fosfor, noe det er snart fritt for i verden.

Leif Peder Jørgensen: Yttersida av Arnøya er bevist ikke tatt med. Mht. arealer til offshore synes ikke teknologien å være ferdig utviklet. Den dagen det er realistisk å få til bl.a. lukka anlegg og anlegg til havs, så bør vi ta det med. Men per nå har vi ikke den teknologien som skal til, men med en gang teknologien er på plass så bør man ta den i bruk.

Det øyeblikket akvakulturnæringa har valget mellom å rense eller ikke så vil de velge det billigste. Men om kan si at du kan få flere lokaliteter dersom man renser, så vil kanskje flere gjøre det. De har også behov for oksygen for å kunne øke MTB.

Det med teknologi og rensing er en god diskusjon. Iht. teknologi så kan det ikke tas inn i planen fordi det hører innunder akvakulturloven.

Politikerne kan si noe om det allikevel.

Men ikke i planen.

Sametinget har ikke gått igjennom eksisterende anlegg. Har noen ønsket økning av biomasse på noen av disse?

Ja, på A8.

Leif Peder Jørgensen: Havbruksstrategi for ca. 2 år siden. Skjervøy/Nordreisa og Nord-Troms har ikke nok lokaliteter for å henge med i den veksten som kommer. Skal vi være med på veksten så må man ha flere lokaliteter. Så må man velge om man skal være med på utviklinga eller ikke. For flere av områdene som er foreslått i dag har vært umulig tidligere men går an nå pga. utvikling av teknologi. Klassifisering av lokaliteter etter hvordan bunnforholdene/utslipp under merdene er ved maks produksjon. Undersøkelsene gjøres av uavhengige. For å registreres som en bærekraftig lokalitet må det være lite/ingen slam under merdene. Alle må melde inn at det er behov for mer kunnskap og forskning. Kjør på og ønsk mer forskning. Gi klart svar om at vi trenger mer kunnskap.

Generelt så vil de fleste av lokalitetene være i konflikt med fiskeri. Når det er fullt så er det fullt. Da er det ikke plass til mer.

Skal vi få vekst, så må den bygges på kunnskap.

Det er bare her i Nord-Troms vi har så fiskerike fjorder. Er det lurt å plassere to store lokaliteter for akvakultur i nærheten av den ene nasjonale laksefjorden vi har? Villfisk er fortsatt den største eksportnæringa vi har. Anlegget som er foreslått på østsiden av Laukøya kan ikke være der med

tanke på et framtidig makrellfiske. Går rekenaeringa ned så vil masse arbeidsplasser gå tapt i Skjervøy og Lyngen.

Cecilia Rockwell: Hvorfor beholdes A 29 og A 30 når de ligger i inngangen til nasjonal laksefjord.

De ligger et stykke unna den vedtatte grensa for nasjonal laksefjord, og derfor mener vi at lokalitetene kan være der de er plassert siden de ikke er innenfor grensa. Staten må forholde seg til den grensa de har satt.

Hva med næringslivet i Nordreisa. Hvor kult vil det være for laksefisket og reiselivet om de får et stort utslipp ved Haukøya?

Svein Solberg ønsker å utfordre fiskerne. Ut i fra data i databaser som vi har lent oss på. I områder med aktive redskaper er det vi har vært uenige om. Mens det er relativt greit der det er passive felter. Konfliktene står stort sett rundt seinotfisket.

Konflikten står om koraller, passive redskaper og gyte- og oppvekstområder. Har ikke problemer med å ro andre steder så lenge jeg kan ro i rent hav.

Utfordring til akvakulturnæringa. Det er vel og bra med FFA lokaliteter som er kommet med under tvil med dagens teknologi.

Om ikke teknologien er der så bør man vente.

Det vi fiskerne er redde for er at det gjennom økning av akvakulturnæringa skal ødelegge for fiskeriene gjennom forurensning. Om det har vært lagt frem rapporter om hva som skjer og ikke skjer gjennom påvirkning av både nærområdet og områdene rundt lokalitetene. Det er det vi er redde for.

Vidar Langeland oppsummerte. Det er uenighet om følgende områder. Områdene på vestsida Uløya, FFA17 og FFA18. Det er enighet kan etableres forskningsbasert oppdrett på ett av områdene under forutsetning av at A22 ikke ble etablert. Videre var fiskerne i mot etablering av A28, A29 og A30. A23, A24 og A25 var det ingen kommentarer til.

Møtet ble avsluttet 15.15

Hanne Henriksen

referent